

derfor kunne de under. Den danske Bondestand kjender ikke den danske Historie, men kun sig selv og de Nar, som den nærmest har levet i, og naar der saa kommer lærde Mænd, høitstillede Mænd i Samfundet og fortæller dem saadan og saadan, saa ere de tilbøjelige til for et godt Ord, et Skulderklap, et enkelt Gæstebud at gjøre mange underlige Ting. Dette regner jeg mine Standsfæller til Last. Jeg vil slutte med at udtale, at jeg vil inderligt ønske, at, dersom Grundlovsagen bliver vedtagen, den da maa bringe størst muligt Held og Lykke over vort elskede Fædreland.

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet:** Efter den Udtalelse, jeg nylig hørte fra det ærede Medlem, der nu satte sig, finder jeg mig opfordret til at bringe i Erindring en særdeles smuk Udtalelse, vi hørte af ham under denne Sags første Behandling. Han udtalte da ifølge Tidenden: „Jeg vil ønske, at mine Modstandere maae faae Ret, hvis det lykkes dem at faae den nye Grundlov vedtagen. Jeg har kæmpet efter Omstændighederne, som jeg kunde, aabent og ærligt, og jeg skal omfatte den nye Grundlov med den samme Kjærlighed, som enhver af mine Modstandere vil det, og ikke bidrage det Mindste til, at den skal blive modtagen med Ubillie.“ Jeg vil tillade mig at minde det ærede Medlem om disse smukke Ord, jeg finder, at det er en udmærket smuk Tanke, der ligger deri, og jeg har den Overbeviisning, at naar det ærede Medlem virkelig, hvis denne Forsatning, som jeg haaber, bliver vedtagen, vil mindes disse Ord og vil bestræbe sig med al den Iver og Indflydelse, han er i Besiddelse af for at bringe sine Standsfæller — siden vi nu her have maattet tale om Standsfæller; jeg holdt meest af, om vi kunde ladet være at tale om Stænder, — den Tro, at ogsaa under denne Forsatning kan Danmarks Riges Vel trives, uden at nogen Stand derved lider den mindste Skade, saa vil han kunne virke meget i saa Henseende. Jeg maa indstændig gjentagende opfordre det ærede Medlem til at mindes dette, og jeg har den Fortrosthed, at naar han virkelig for Alvor bestræber sig for at gjøre, hvad han kan, til,

at hans Standsfæller faae Kjærlighed til Forsatningen, saa vil det lykkes ham.

Grundtvig: Jeg havde ikke agtet at tage Ordet mere denne Gang, og havde heller ikke gjort det, dersom der ikke paa eengang var kommet tre Ting, der — syntes det mig — gjorde det nødvendigt, at jeg maatte tage Ordet. Det Første var, at Hans Excellence Conseilspræsidenten erklærede, at han fremdeles maatte protestere imod, at man tog Valgretten fra dem, som mistede den efter den nye Grundlov, da det var dem selv, — da det var Rigsdagen, der var gaaet ind paa det flere Gange og ventelig ogsaa vilde gjøre det denne Gang. I denne Henseende maa jeg anmærke, at det dog uden Tvivl har været en lille Tankefeil hos Hans Excellence; thi Talen var jo ikke om, at Regjeringen med Magt havde taget eller — hvad jo slet ikke kunde tænkes — vilde tage Valgretten selv bort; men Meningen var, at Regjeringen havde forlangt og gjort alt Sit for at bevæge Rigsdagen til at gaae ind paa det. Dette var, som Hans Excellence vist selv vil indrømme, Sagen, og see, da blev det igjen Spørgsmaalet, om ikke baade det forrige Ministerium, som først har forelagt dette Udkast, og de Mange, som ogsaa siden talte den nye Grundlovs Sag, ikke have brugt mange Midler, som man ikke kan rose, til at bringe Folket til at give efter; thi vist er det, efter Alt, hvad jeg kan skjønne, at Folket i det Hele ønsker at beholde Junigrundloven usorandret og beholde den almindelige Valgret, som det er i lovlig Besiddelse af; thi, vel blev det nyligt modsagt, men jeg har lagt Mærke til, ikke alene ved at tale med Mange fra alle Kanter, men ogsaa ved at iagttage, hvad der blev sagt ved de sidste Folkethingvalg, baade paa Tribunerne og under dem, at selv hos dem, der endogsaa vilde mod Loven binde deres Candidater til at sige Ja, selv hos dem var det ganske almindeligt, at de udtrykte sig saaledes: Vi vilde jo gjerne beholde Junigrundloven af 1849; men det siger man jo, og det troe vi ogsaa, er umuligt, og derfor er det, at vi ville tage det Bedste, som vi kunne faae. Det var de to Ting, Conseilspræsidenten hittede; den ene, at man ikke vilde tage Valgretten fra dem, der besidde den, og den